

Komunikačná akustika

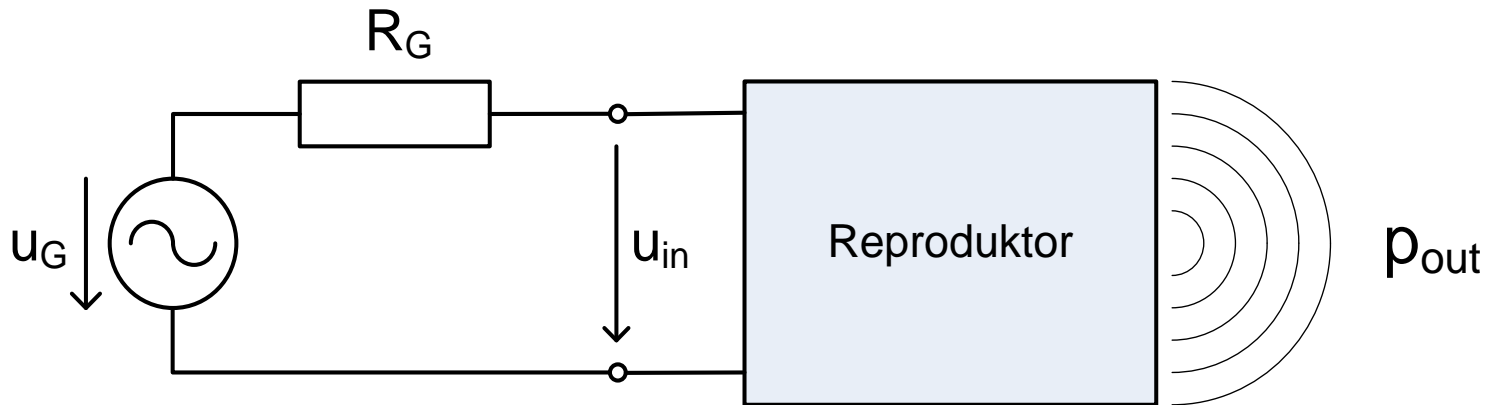
L03: Reprodukory

prof. Ing. Jozef Juhár, PhD.

<http://voice.kemt.fei.tuke.sk>

Reproduktor = elektroakustický menič + akustický vysílač

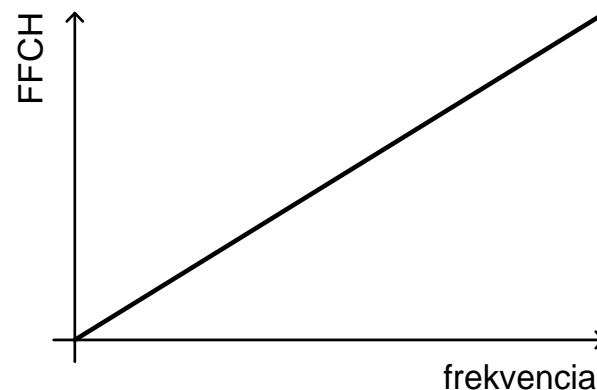
- základnou požiadavkou, kladenou na reproduktor je verná reprodukcia akustického signálu
- prenosová sústava – elektrický signál na vstupe – akustický signál na výstupe

$$p_{renos} = \frac{p_{out}}{u_{in}}$$

Požiadavky na „ideálny“ prenos

- konštantná amplitúdová frekvenčná charakteristika
- lineárna fázová charakteristika
- impulzová odpoveď (prechodová charakteristika) bez zvlňenia
- minimálne nelineárne skreslenie
- ...
- **žaden reproduktor nespĺňa tieto požiadavky absolútne = veľké množstvo typov**

Rozdelenie reproduktorov

(podľa spôsobu vysielania)

- **Priamovysielaajúce**

- Membrána reproduktora je priamo naviazaná na prostredie, do ktorého vysiela akustické vlnenie

- **nepriamovysielaajúce (tlakové)**

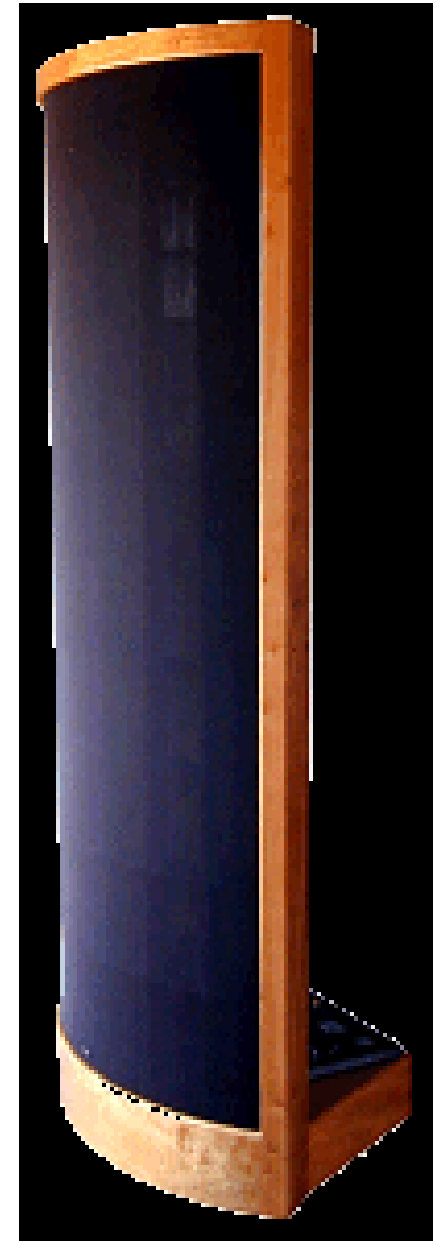
- Medzi membránou reproduktora a prostredím, do ktorého je vysielať akustické vlnenie, je vložený akustický medzičlánok, ktorý zlepšuje impedančné prispôsobenie membrány a prostredia a zvyšuje tak účinnosť akustického vysielača

Rozdelenie reproduktorov

(podľa typu elektromechanického meniča)

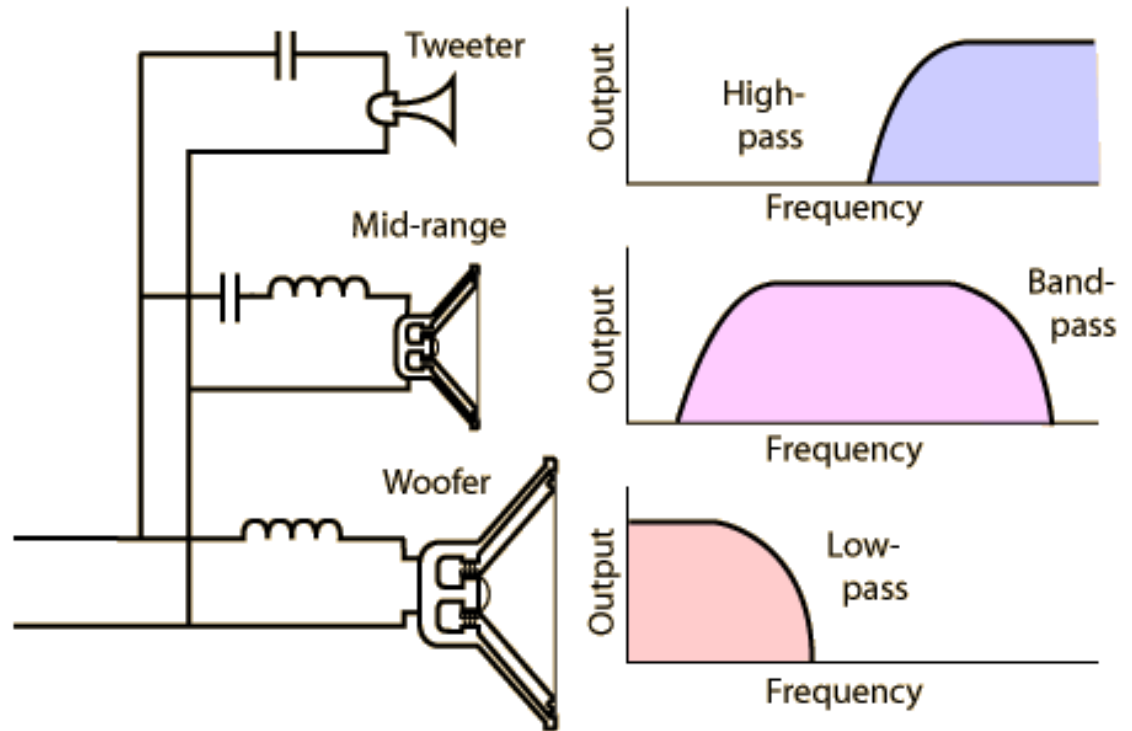
- **elektrodynamické cievkové**
- elektrodynamické páskové
- elektrostatické
- piezoelektrické
- iné

Rozdelenie reproduktorov

(podľa prenášaného pásma frekvencií)

- nízkotónové
- stredotónové
- vysokotónové
- širokopásmové
- iné

Nízkotónový reproduktor (woofer) a jeho typické parametre

Nominal Impedance	8 Ohms	Voice Coil Resistance	6.1 Ohms
Recommended Frequency Range	20 - 2500 Hz	Voice Coil Inductance	3.47 mH
Short Term Power Handling *	250 W	Force Factor	11.4 N/A
Long Term Power Handling *	100 W	Free Air Resonance	20 Hz
Characteristic Sensitivity (2.83V, 1m)	87 dB	Moving Mass	41.6 g
Voice Coil Diameter	39 mm	Air Load Mass In IEC Baffle	2.02 g
Voice Coil Height	20 mm	Suspension Compliance	1.5 mm/N
Air Gap Height	6 mm	Suspension Mechanical Resistance	1.67 Ns/m
Linear Coil Travel (p-p)	14 mm	Effective Piston Area	230 cm ²
Maximum Coil Travel (p-p)	21 mm	VAS	108 Litres
Magnetic Gap Flux Density	0.9 T	QMS	3.28
Magnet Weight	0.64 kg	QES	0.26
Total Weight	2.20 kg	QTS	0.24

Stredotónový reproduktor (midrange) a jeho typické parametre

Nominal Impedance	8 Ohms	Voice Coil Resistance	6.3 Ohms
Recommended Frequency Range	400 - 5000 Hz	Voice Coil Inductance	0.31 mH
Short Term Power Handling *	400 W	Force Factor	4.2 N/A
Long Term Power Handling *	110 W	Free Air Resonance	68 Hz
Characteristic Sensitivity (2.83V, 1m)	86.0 dB	Moving Mass	4.58 g
Voice Coil Diameter	26 mm	Air Load Mass In IEC Baffle	0.24 g
Voice Coil Height	5.8 mm	Suspension Compliance	1.2 mm/N
Air Gap Height	4.0 mm	Suspension Mechanical Resistance	0.85 Ns/m
Linear Coil Travel (p-p)	1.8 mm	Effective Piston Area	55 cm ²
Maximum Coil Travel (p-p)	-	VAS	5 Litres
Magnetic Gap Flux Density	1.1 T	QMS	2.42
Magnet Weight	0.25 kg	QES	0.74
Total Weight	0.66 kg	QTS	0.56

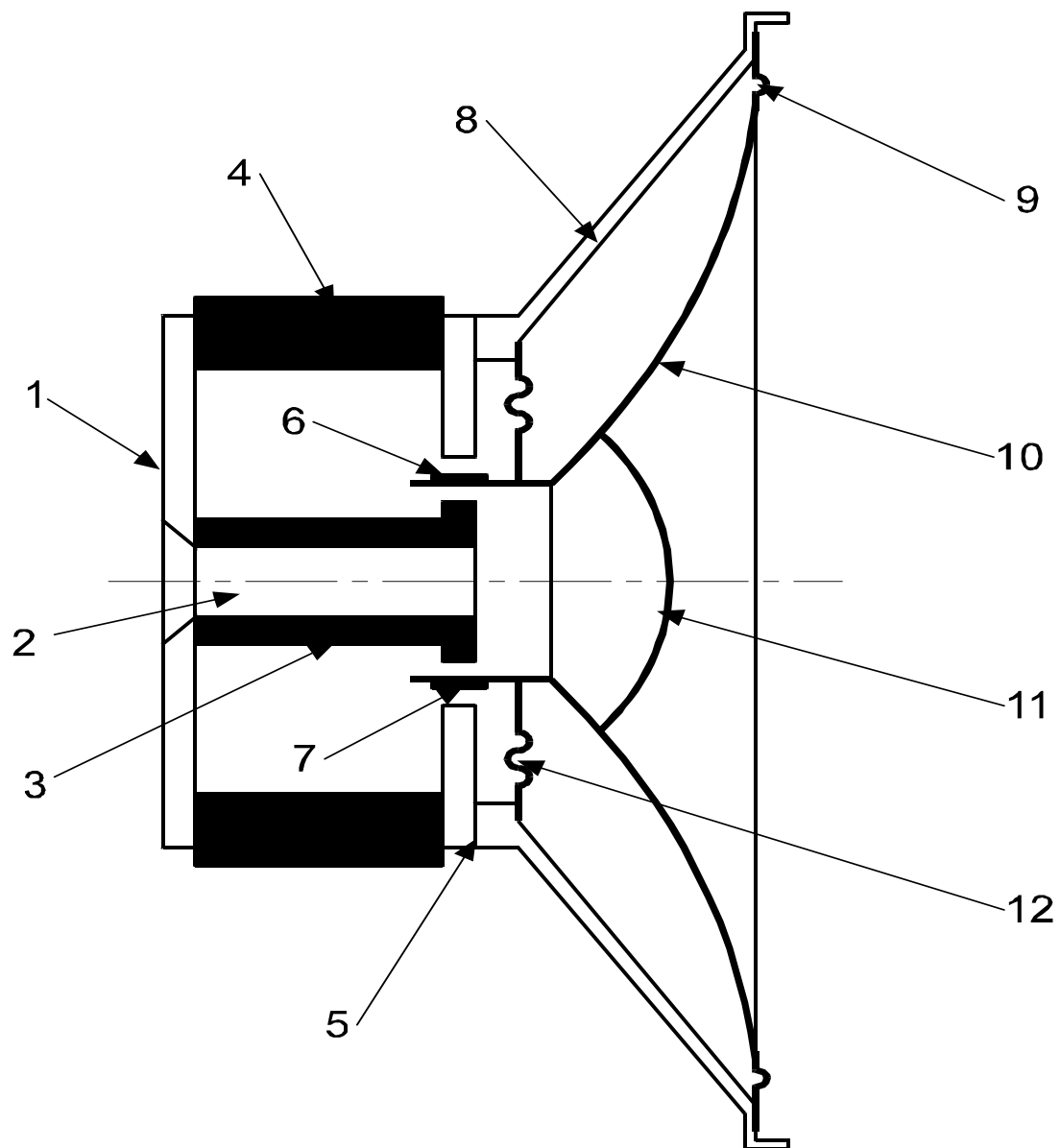

Vysokotónový reproduktor (tweeter) a jeho typické parametre

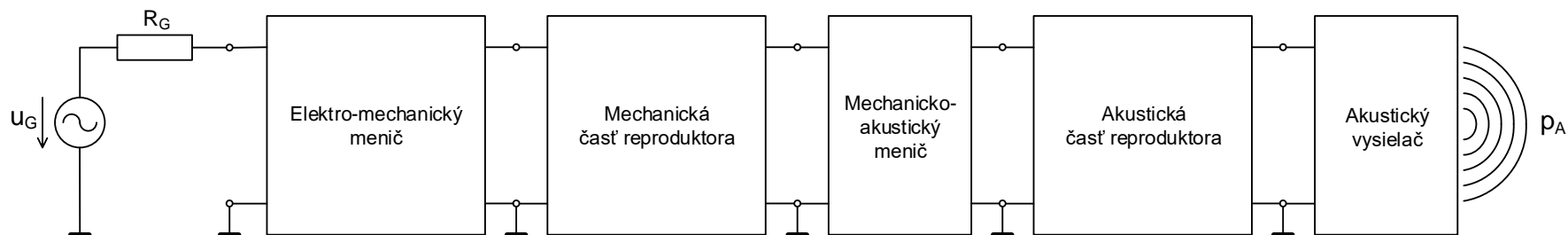
Nominal Impedance	6 Ohms	Voice Coil Resistance	4.6 Ohms
Recommended Frequency Range	2000 - 25000 Hz	Voice Coil Inductance	0.05 mH
Short Term Power Handling *	200 W	Force Factor	3.5 N/A
Long Term Power Handling *	90 W	Free Air Resonance	700 Hz
Characteristic Sensitivity (2.83V, 1m)	91 dB	Moving Mass	0.33 g
Voice Coil Diameter	26 mm	Effective Piston Area	7.0 cm ²
Voice Coil Height	1.5 mm	Magnetic Gap Flux Density	1.8 T
Air Gap Height	2.0 mm	Magnet Weight	0.34 kg
Linear Coil Travel (p-p)	0.5 mm	Total Weight	0.80 kg

Elektrodynamický reproduktor

- 1 - predná platňa
- 2 - otvor
- 3 - pólové nástavce
- 4 - magnet
- 5 - zadná platňa
- 6 - cievka
- 7 - vzduchová medzera
- 8 - kôš
- 9 - surround
- 10 - membrána
- 11 - prachový kryt
- 12 - strediaca membrána

Podsystemy elektrodynamického reproduktora

- elektrodynamický elektromechanický menič:
  - magnetický obvod (permanentný magnet, pólové nástavce, predná a zadná platňa)
  - cievka;
- mechanický obvod
  - teleso membrány a cievky
  - pružné zavesenie membrány a cievky:
    - strediaca membrána - pavúka (spider)
    - poddajné zavesenie na okrajoch (surround)
- akustický vysielateľ – plocha membrány v tvare:
  - zrezaného kužeľa
  - guľového vrchlíka (konvexný alebo konkávny)

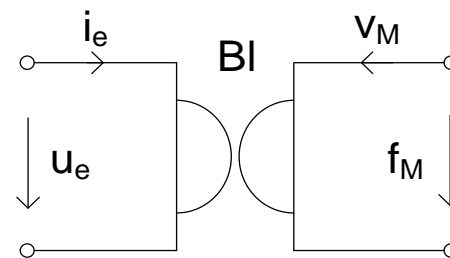
Elektromechanický menič ako lineárna dvojbrána

“Kaskádna“ matica konštant dvojbrány

$$\begin{pmatrix} f_M \\ v_M \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \varphi_{11} & \varphi_{12} \\ \varphi_{21} & \varphi_{22} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} u_e \\ i_e \end{pmatrix}$$

Ideálny elektrodynamický elektromechanický menič

$$\begin{bmatrix} f_M \\ v_M \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & (Bl) \\ (Bl)^{-1} & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} u_e \\ i_e \end{bmatrix}$$

$$\frac{f_M}{v_M} = (Bl)^2 \frac{i_e}{u_e} \Rightarrow Z_M = (Bl)^2 \frac{1}{Z_E} \Rightarrow Z_M \cdot Z_E = (Bl)^2$$

Mechanická časť reproduktora a elektromechanická analógia

Mechanické sústavy **posuvné** so **sústredenými parametrami**

Mechanické prvky

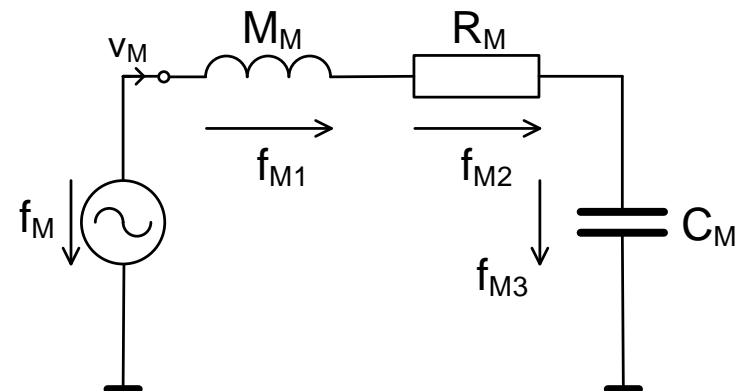
- akustický odpor R_M
- akustická hmotnosť M_M
- akustická poddajnosť C_M

Mechanické veličiny a zdroje

- Mechanická sila $\rightarrow$ zdroj konštantnej mechanickej sily (f_M)
- mechanická rýchlosť $\rightarrow$ zdroj konštantnej mechanickej rýchlosti (v_M)

Analógia Ohmovho zákona v mechanických sústavách (mechanická impedancia)

$$Z_M = \frac{f_M}{v_M} = \begin{cases} R_M \\ j\omega M_M = sM_M \\ \frac{1}{j\omega C_M} = \frac{1}{sC_M} \end{cases}$$

Akustická časť reproduktora a elektro-akustická analógia

Akustické systavy so sústredenými parametrami !!!

Akustické prvky

- akustický odpor R_A
- akustická hmotnosť M_A
- akustická poddajnosť C_A

Akustické veličiny a zdroje

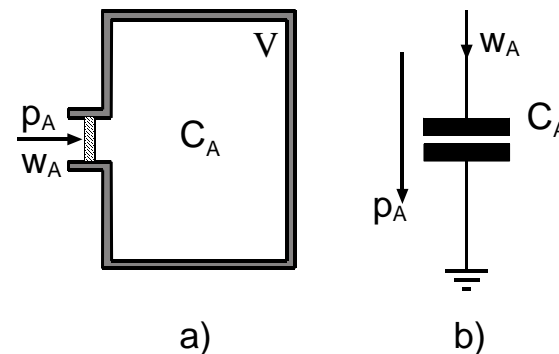
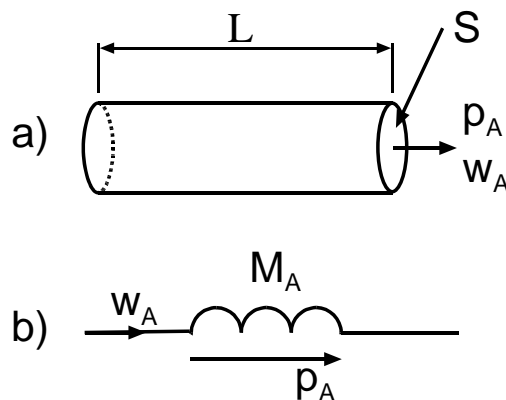
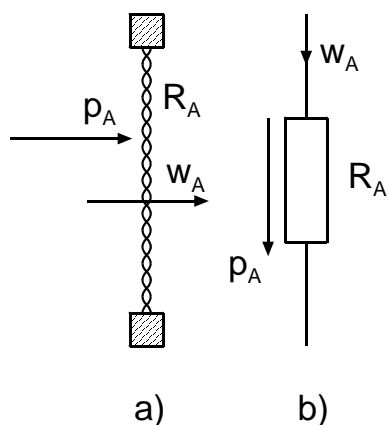
- akustický tlak $\rightarrow$ zdroj konštantného akustického tlaku (p_A)
- akustická objemová rýchlosť $\rightarrow$ zdroj konštantnej objemovej rýchlosti (w_A)

Analógia Ohmovho zákona v akustických systémoch (akustická impedancia)

$$Z_A = \frac{p_A}{w_A} = \begin{cases} R_A \\ j\omega M_A \quad (sM_A) \\ \frac{1}{j\omega C_A} \quad \left(\frac{1}{sC_A}\right) \end{cases} \quad [Nsm^{-5}; \Omega_A]$$

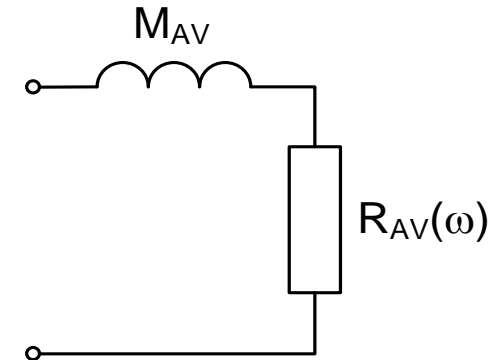
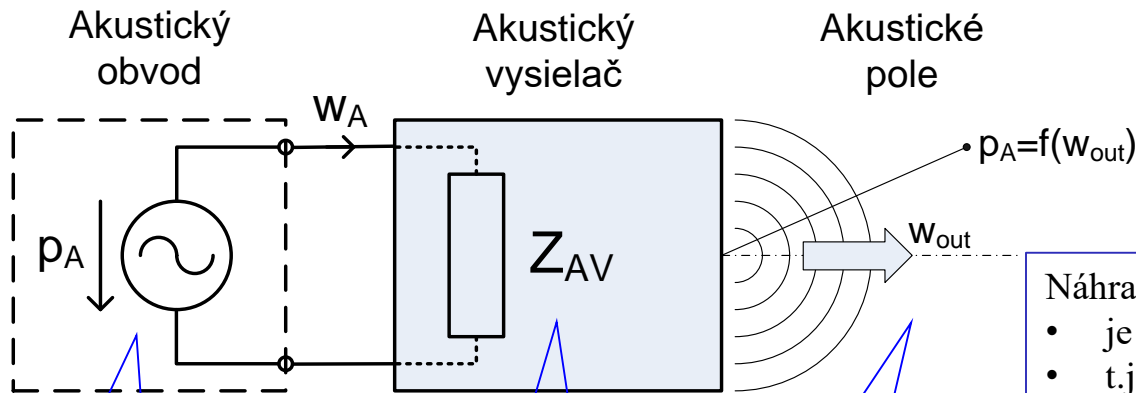
akustická objemová rýchlosť $w_A [m^3s^{-1}]$

- je rýchlosť toku prostredia v ktorom sa šíri zvuková vlna cez jednotku plochy

Akustický vysielateľ z pohľadu elektro-mechanicko-akustických analógií

Je to rozhranie medzi kmitajúcim telesom, generujúcim akustický tlak a objemovú rýchlosť a akustickým poľom, do ktorého sa šíri vysielané zvukové vlnenie

Zdroj akustického tlaku predstavuje z pohľadu elektro-mechanicko-akustických analógií výstup „nejakého“ akustického obvodu

Pre akustický obvod je akustický vysielateľ zaťažovacou impedanciou – tzv. vysielacia (vyžarovacia) impedancia (radiation impedance)

Akustický tlak v akustickom poli závisí od akustickej objemovej rýchlosti, „tečúcej“ do vysielacej impedancie

Náhradná schéma platí, keď akustický vysielateľ:

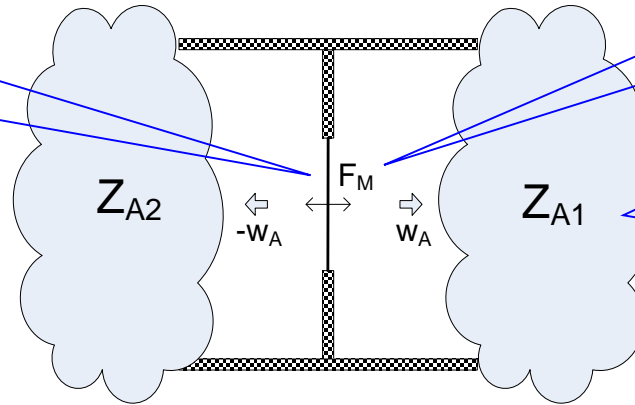
- je tzv. „malým akustickým obvodom“,
- t.j. je akustickou sústavou so sústredenými parametrami,
- t.j. je oveľa menší než vlnová dĺžka zvukového vlnenia.
- napr. keď: $2\pi R < \lambda$ t.j. keď: $kR < 1$ (R je polomer piesta)

Akustická vysielacia impedancia piestového vysielateľa (v nekonečnej stene) je sériovým zapojením vysielacieho odporu a hmotnosti, pre ktoré platí:

$$R_{AV}(\omega) = \frac{\rho_0 \omega^2}{2\pi c_0}$$

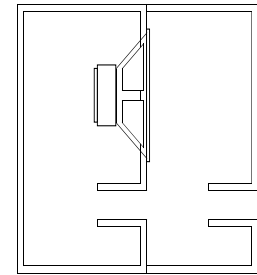
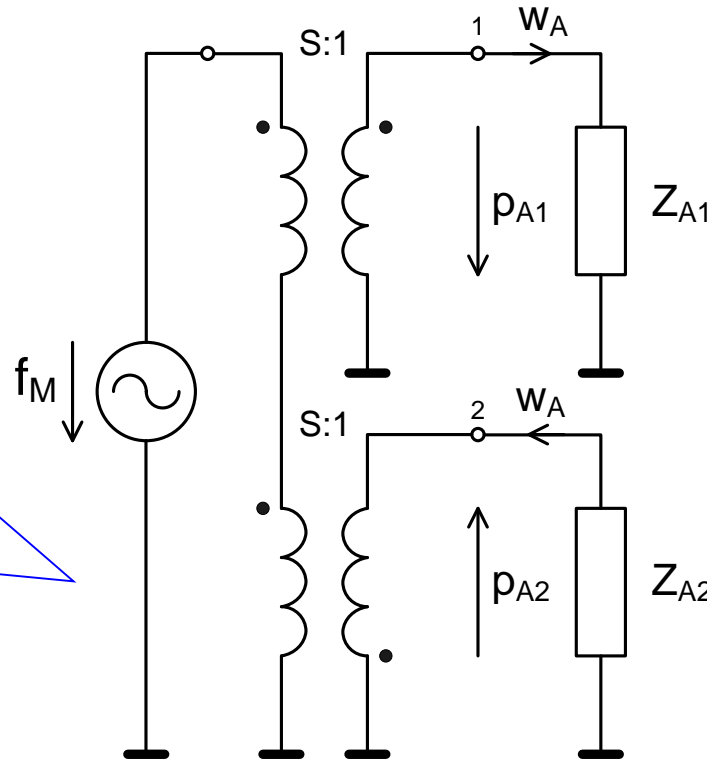
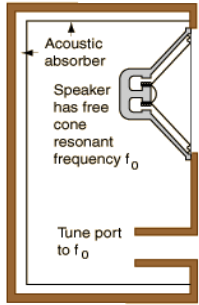
$$M_{AV} = \frac{\rho_0}{S} \cdot \frac{8R}{3\pi}$$

Uvažujme ideálny (nehmotný, dokonale tuhý, ...) kmitajúci piest plochy S , umiestnený ako na obr.

Predpokladáme, že piest je rozkmitaný pôsobením vonkajšej striedavej mechanickej sily F_M .

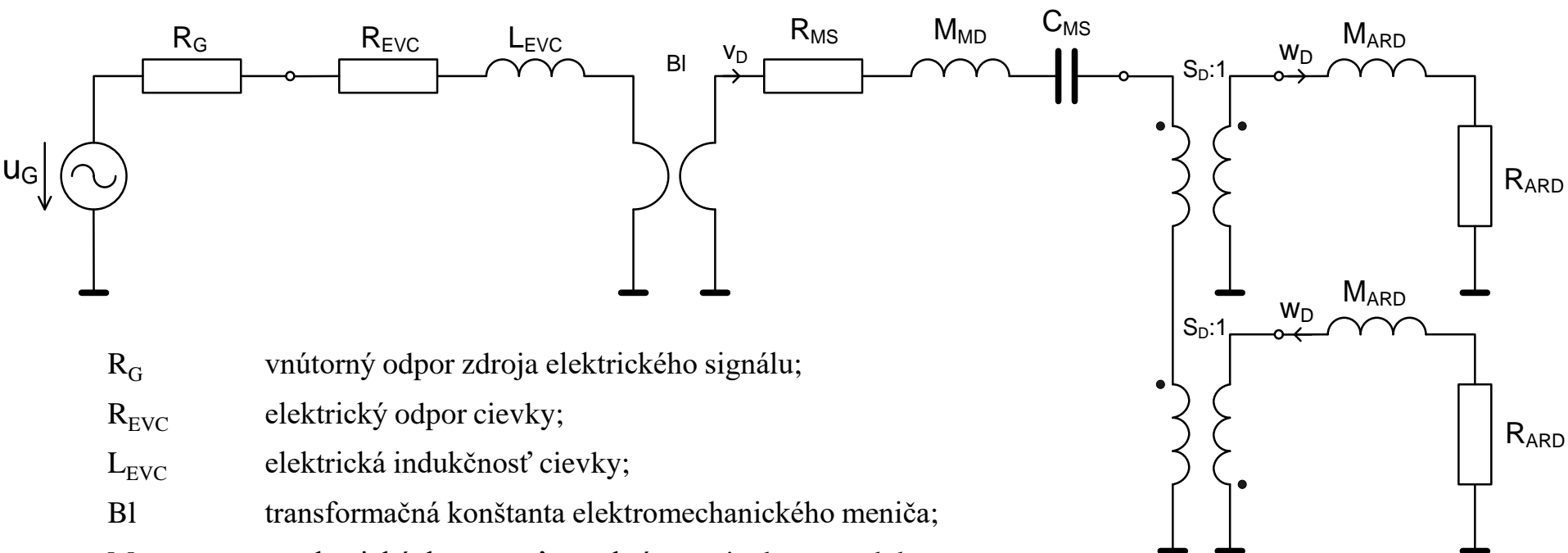
Akustická impedancia reprezentuje možný akustický obvod, ktorým môže byť zaťažená predná aj zadná strana piesta

Ak berieme do úvahy akustické obvody pred a za kmitajúcim piestom a piest ako mechanicko-akustický menič, potom analogická schéma piesta, oddeľujúceho akustické obvody pred piestom od akustických obvodov za piestom je ako na obr.

Úplná náhradná schéma elektrodynamického, priamovysielaajúceho reproduktora

- R_G vnútorný odpor zdroja elektrického signálu;
- R_{EVC} elektrický odpor cievky;
- L_{EVC} elektrická indukčnosť cievky;
- BI transformačná konštanta elektromechanického meniča;
- M_{MD} mechanická hmotnosť membrány a cievky reproduktora;
- C_{MS} mechanická poddajnosť reproduktora;
- R_{MS} mechanický odpor trenia membrány, telesa cievky a pružného závesu;
- R_{ARD} akustický vysielačný odpor reproduktora;
- M_{ARD} (membrány) reproduktora;
- S_D efektívna vysielačná akustická plocha membrány reproduktora (transformačná konštanta mechanicko-akustického meniča).

Analýza vlastností reproduktora v nekonečné ozvučnici

- Zameraná na:
  - elektrické vlastnosti
    - vstupná (elektrická) impedancia
  - prenosové vlastnosti (analýza pri „malých“ signáloch)
    - prenosová funkcia
    - menovitá účinnosť
    - charakteristická citlivosť
  - výkonové vlastnosti (analýza pri „veľkých“ signáloch)
    - výchylka reproduktora
    - maximálnou výchylkou limitovaný el. príkon
    - maximálnou výchylkou limitovaný ak. výkon

Thiele-Small (TS) parametre reproduktora

- Sú to parametre odvodené z náhradnej schémy reproduktora
- Umožňujú praktický a veľmi rýchly odhad vlastností reproduktora
- Majú významnú úlohu pri návrhu reproduktorovej sústavy
- Už niekoľko desaťročí je nepísaným štandardom uvádzať ich v dátových listoch reproduktorov.

rezonančná frekvencia: $f_S = \frac{1}{2\pi\sqrt{M_{MS} C_{MS}}}$ $M_{MS} = M_{MD} + 2S_D^2 M_{ARD}$

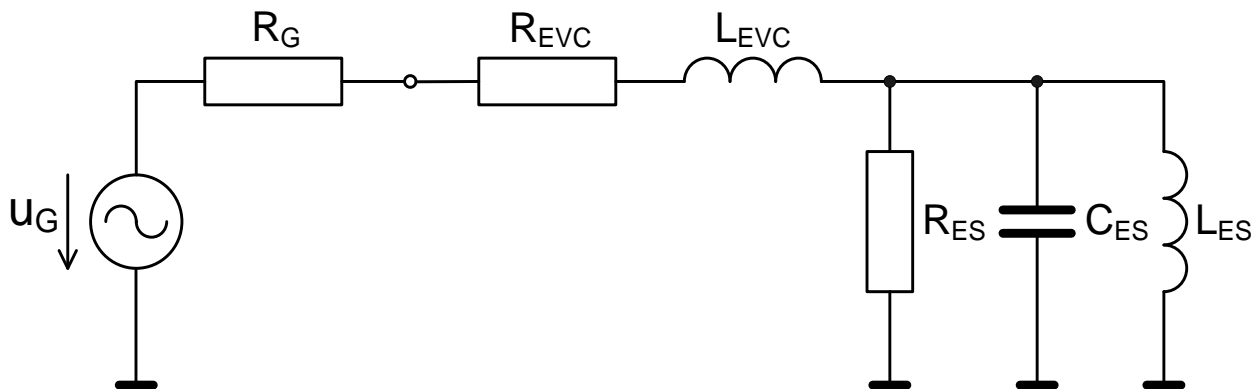
mechanický činiteľ kvality: $Q_{MS} = \frac{1}{R_{MS}} \sqrt{\frac{M_{MS}}{C_{MS}}}$

elektrický činiteľ kvality: $Q_{ES} = \frac{R_{EVC}}{(Bl)^2} \sqrt{\frac{M_{MS}}{C_{MS}}}$

celkový činiteľ kvality: $Q_{TS} = \frac{Q_{ES} \cdot Q_{MS}}{Q_{ES} + Q_{MS}}$

ekvivalentný objem: $V_{AS} = \rho_0 \cdot c_0^2 \cdot S_D^2 \cdot C_{MS}$

Elektrická náhradná schéma reproduktora

$$R_{ES} = \frac{(Bl)^2}{R_{MS}}$$

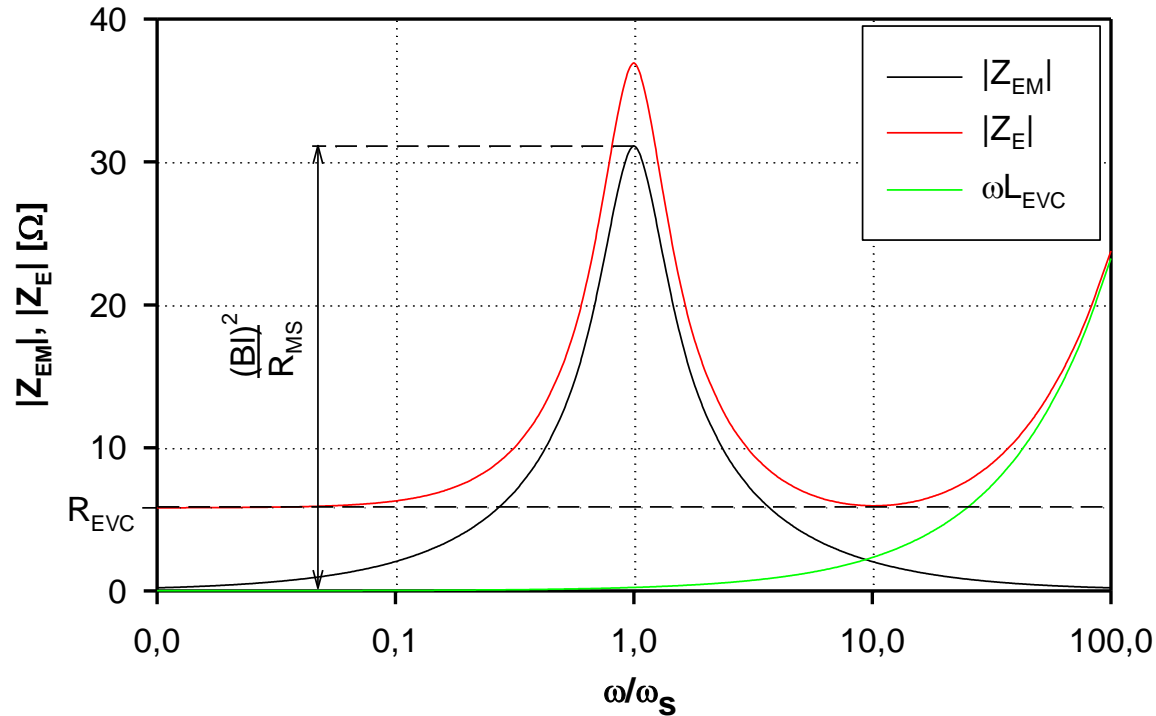
$$C_{ES} = \frac{M_{MS}}{(Bl)^2}$$

$$L_{ES} = (Bl)^2 C_{MS}$$

$$Z_E(s) = R_{EVC} + sL_{EVC} + \frac{1}{\frac{1}{R_{ES}} + \frac{1}{sL_{ES}} + sC_{ES}}; \quad s = j\omega$$

$$Z_E(s) = R_{EVC} + sL_{EVC} + \frac{(Bl)^2}{R_{MS}} \cdot \frac{s_N / Q_{MS}}{s_N^2 + s_N / Q_{MS} + 1}; \quad s_N = \frac{s}{\omega_S}$$

Frekvenčná závislosť modulu elektrickej impedancie reproduktora

Na elektrickej impedancii reproduktora sa podieľa:

- elektrický odpor cievky R_{EVC} – v celom frekvenčnom pásme
- paralelný elektrický rezonančný obvod (R_{ES}, L_{ES}, C_{ES}) – v pásme nízkych frekvencií (v okolí rezonančnej frekvencie)
- reaktancia cievky (ωL_{EVC}) – začína sa výraznejšie prejavovať zhruba od 10-násobku rezonančnej frekvencie

Akustický tlak v akustickom poli reproduktora

Uvažujeme malé signály t.j. lineárnu oblasť kmitania reproduktora.

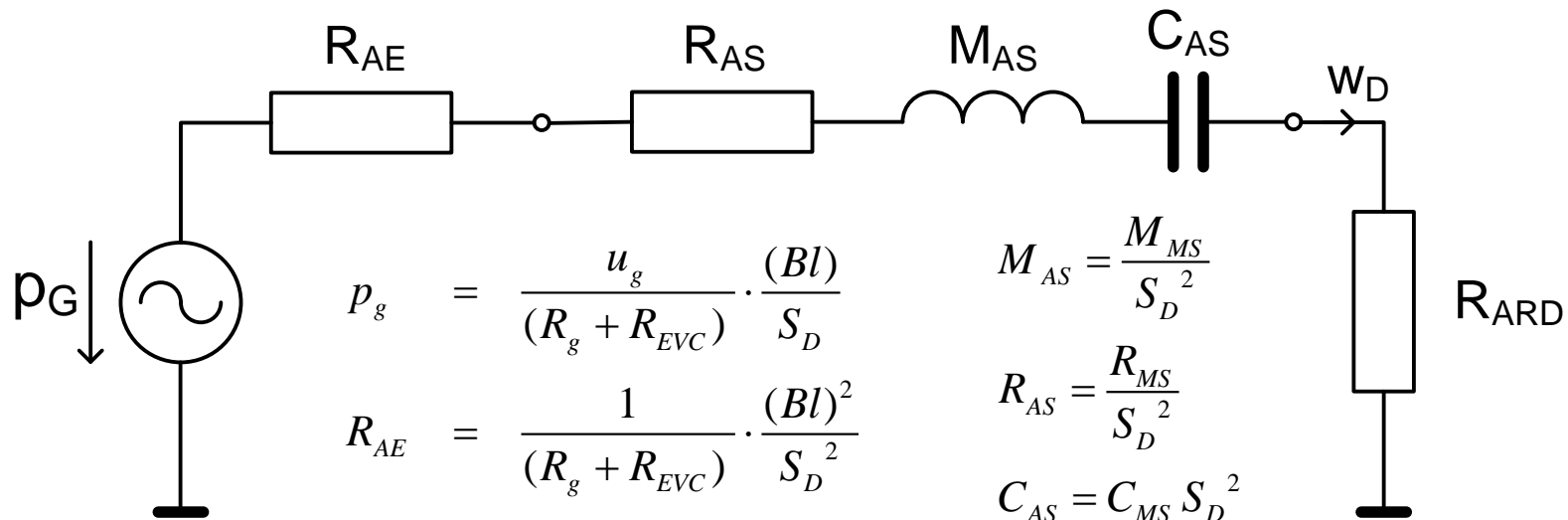
Ďalej uvažujeme **pásmo akustických frekvencií**, kedy rozmery reproduktora sú oveľa menšie než vlnová dĺžka vysielaného zvukového vlnenia, t.j. platí:

$$2\pi R_D \ll \lambda \quad (R_D \text{ je polomer piesta})$$

Vtedy je $kR_D \ll 1$, takže reproduktor považujeme za **zdroj guľovej zvukovej vlny**.

Zároveň je $f \ll \frac{c_0}{2\pi R_D}$, kedy vplyv **indukčnosti cievky** a **vysielacieho odporu** je **zanedbateľný**.

Vychádzame z akustickej náhradnej schémy, získanej úpravou úplnej elektro-mechanicko-akustickej schémy reproduktora.

Akustický tlak v akustickom poli reproduktora

Pre akustický tlak v tzv. blízkom poli reproduktora platí:

$$p_{out}(t) = \frac{\rho_0}{2\pi r} \cdot \frac{d w_D(t)}{dt} \Leftrightarrow p_{out}(s) = \frac{\rho_0}{2\pi r} s w_D(s)$$

kde r je vzdialenosť od ústia reproduktora.

$$p_{OUT}(s) = \underbrace{\frac{\rho_0}{2\pi} \cdot \frac{1}{r} \cdot \frac{u_g \cdot (Bl) \cdot S_D}{(R_g + R_{EVC}) \cdot M_{MS}}}_{\text{amplitúda akustického tlaku } p_0} \cdot \underbrace{\frac{s^2 M_{AS} C_{AS}}{s^2 M_{AS} C_{AS} + s C_{AS} R_{AT} + 1}}_{\text{prenosová funkcia akustického tlaku } G(s)}$$

$$p_0 = 7.9 \cdot 10^{-3} \cdot \frac{\sqrt{P_E}}{r} \cdot \sqrt{\frac{f_S^3 V_{AS}}{Q_{ES}}} \quad [\text{Pa; W, m, Hz, m}^3]$$

$$G(s) = \frac{s_N^2}{s_N^2 + s_N/Q_T + 1}$$

$$R_{AT} = R_{AS} + R_{AE}$$

Celkový akustický odpor akustickej náhradnej schémy – zahrňuje elektrické a mechanické odpory reproduktora

Celkový činiteľ kvality reproduktora

- celkový činiteľ kvality reproduktora je činiteľ kvality rezonančného obvodu, na ktorom sa okrem mechanických reaktančných prvkov (M_{MS} , C_{MS}) podieľajú všetky odporové prvky (mechanické aj elektrické)
- celkový činiteľ kvality tak možno rozdeliť na dve časti, na **mechanický činiteľ kvality**, ktorý je činiteľom kvality „čistého“ mechanického sériového rezonančného obvodu, a na tzv. **elektrický činiteľ kvality**

$$\frac{1}{Q_T} = R_{MS} \sqrt{\frac{C_{MS}}{M_{MS}}} + \frac{(Bl)^2}{(R_g + R_{EVC})} \sqrt{\frac{C_{MS}}{M_{MS}}} = \frac{1}{Q_{MS}} + \frac{1}{Q_{ES}} \cdot \frac{1}{1 + R_g/R_{EVC}}$$

- elektrický činiteľ kvality závisí od dvoch odporov, od vnútorného odporu zdroja signálu R_G a od elektrického odporu cievky R_{EVC}
- keďže od celkového činiteľa kvality závisí tvar amplitúdovej frekvenčnej charakteristiky, je zrejmé, že na tvar AFCH bude mať vplyv nielen odpor cievky, ale aj vnútorný odpor zdroja

Prenosová funkcia reproduktora ako hornopriepustný filter 2. rádu

$$G(s) = \frac{b_2 s_N^2}{a_2 s_N^2 + a_1 s_N + a_0} \Rightarrow \begin{cases} b_2 = 1 \\ a_2 = 1 \\ a_1 = \frac{1}{Q_T} \\ a_0 = 1 \end{cases}$$

$$G(s) = \frac{s_N^2}{s_N^2 + s_N/Q_T + 1}$$

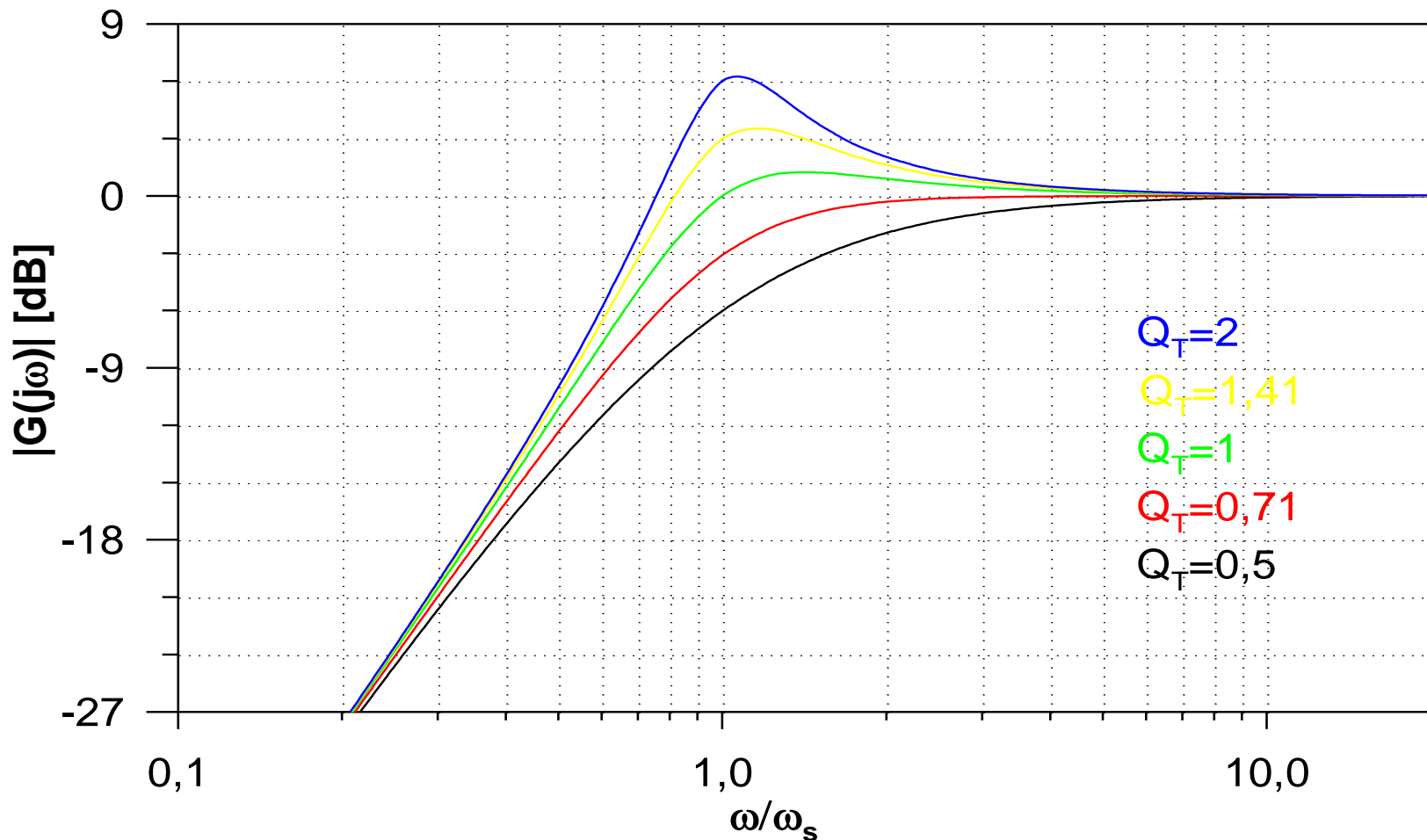
Jediný „nastaviteľný“ koeficient prenosovej funkcie – závisí od neho tvar charakteristiky

Frekvencia, ktorou je normovaný operátor s je tzv. charakteristickou frekvenciou filtra. V prípade reproduktora je ňou rezonančná frekvencia

$$a_1 \begin{cases} = 2 & - \text{critically damped} \\ \geq \sqrt{2} & - \text{second-order Bessel} \\ = \sqrt{2} & - \text{second-order Butterworth} \\ \leq \sqrt{2} & - \text{second-order Chebychev} \end{cases}$$

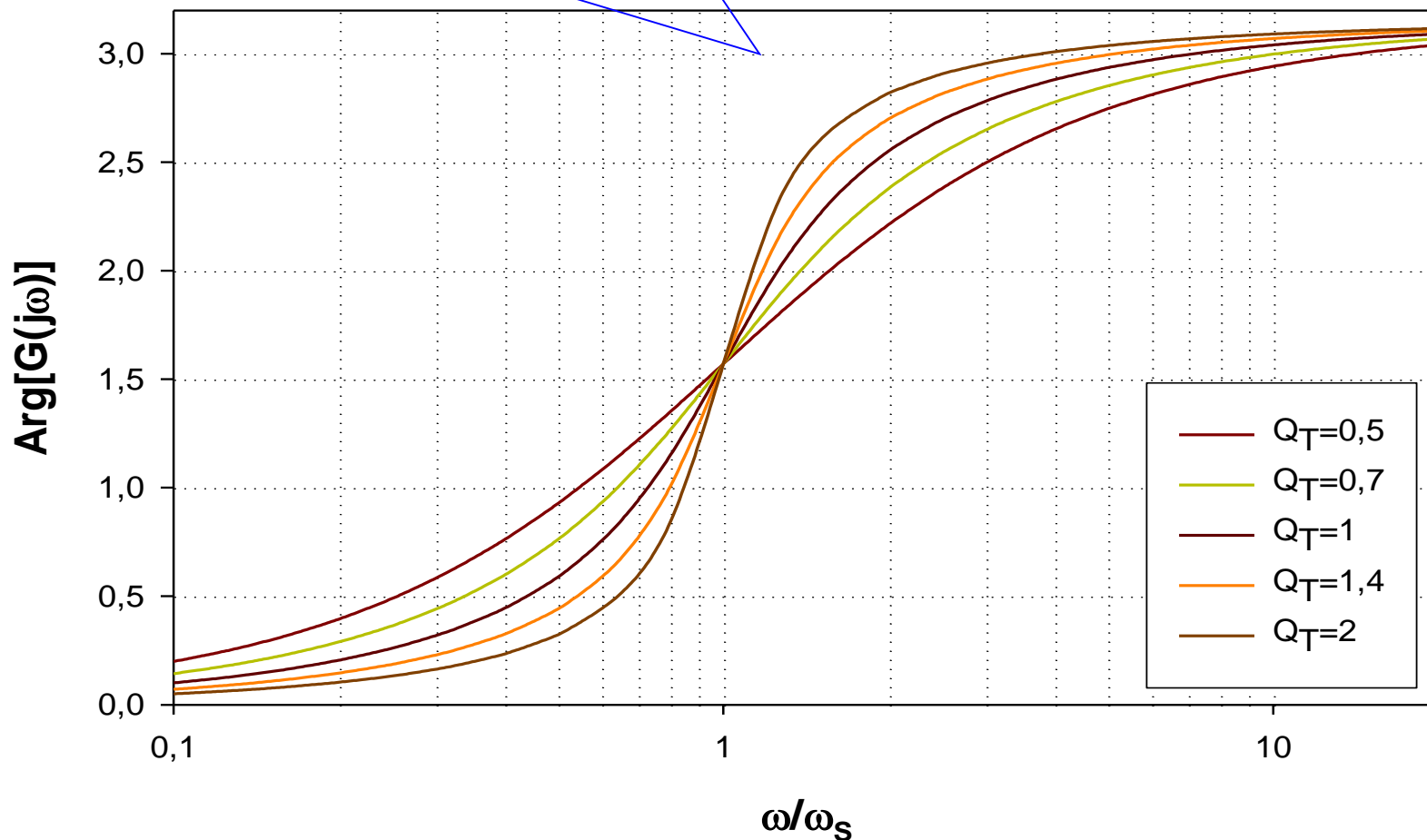
Amplitúdová frekvenčná charakteristika reproduktora

- detaily charakteristiky:
  - medzná frekvencia
  - zvlnenie charakteristiky v okolí rezonančnej frekvencie
  - sklon charakteristiky v pásme pod medznou frekvenciou
  - vzťah medzi medznou frekvenciou a rezonančnou frekvenciou

Fázová frekvenčná charakteristika reproduktora

Linearita fázovej charakteristiky závisí od celkového činiteľa kvality reproduktora !!!

Charakteristická tlaková citlivosť

Je to akustický tlak v osi reproduktora vo vzdialenosti 1m od jeho ústia pri elektrickom príkone 1W:

$$\sigma_{p|1W,1m} = 7.9 \cdot 10^{-3} \cdot \sqrt{\frac{f_S^3 V_{AS}}{Q_{ES}}} \quad [\text{PaW}^{-1/2}\text{m}]$$

Rýchly odhad amplitúdy akustického tlaku z charakteristickej tlakovej citlivosti:

$$p_A = \sigma_{p|1W,1m} \cdot \frac{\sqrt{P_E}}{r} \quad [\text{Pa}]$$

Hladina akustického tlaku a char. tlaková citlivosť v [dB]

$$L_p = 20 \cdot \log_{10} \frac{p_A}{p_{A,ref}} \quad [\text{dB}]$$

$$p_{A,ref} = 2 \cdot 10^{-5} \quad [\text{Pa}]$$

Charakteristická citlivosť v [dB] sa vypočíta podobne, ako hladina akustického tlaku.

Referenčná hodnota citlivosti má číselne rovnakú hodnotu, ako referenčná hodnota akustického tlaku.

$$L_\sigma = 20 \cdot \log_{10} \frac{\sigma_{p|1W,1m}}{\sigma_{p,ref}} \quad [\text{dB}]$$

$$\sigma_{p,ref} = 2 \cdot 10^{-5} \quad [\text{PaW}^{-1/2}\text{m}]$$

Rýchly odhad amplitúdy akustického tlaku z charakteristickej tlakovej citlivosti

$$p_A = \sigma_{p|1W,1m} \cdot \frac{\sqrt{P_E}}{r}$$

$$20 \cdot \log_{10} \frac{p_A}{p_{A,ref}} = 20 \cdot \log_{10} \frac{\sigma_{p|1W,1m}}{\sigma_{p,ref}} + 20 \cdot \log_{10} \frac{\sqrt{P_E}}{r}$$

$$L_p = L_\sigma + 10 \cdot \log_{10} P_E - 20 \cdot \log_{10} r$$

Hladina akustického tlaku sa zvýši o:

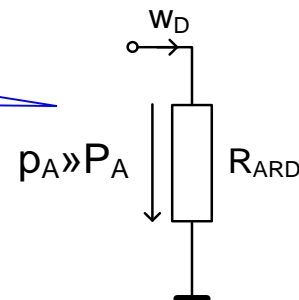
- 3dB, ak sa elektrický príkon zdvojnásobí
- 10dB, ak sa elektrický príkon zdesaťnásobí

Hladina akustického tlaku sa zmenší o:

- 6dB, ak sa vzdialenosť zdvojnásobí
- 20dB, ak sa vzdialenosť zdesaťnásobí

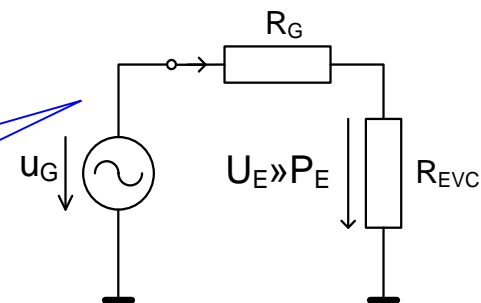
Menovitá účinnost reproduktora: Pomer činného akustického výkonu k menovitému elektrickému príkonu:

Akustická objemová rýchlosť, „tečúca“ do vysielacieho odporu membrány určuje **činný akustický výkon**

$$\eta = \frac{P_A}{P_{E,Nom}} = \frac{|w_{D,0}|^2 \cdot R_{ARD}}{\left[\frac{u_G}{R_G + R_{EVC}} \right]^2 \cdot R_{EVC}}$$

Elektrický prúd, tečúci do odporu cievky určuje **menovitý elektrický príkon**

Po dosadení a úprave:

$$\eta_{N(IB)} = \frac{\rho_0}{2\pi c_0} \frac{(Bl)^2 S_D^2}{R_{EVC} M_{MS}^2} = \frac{4\pi^2}{c_0^3} \frac{f_s^3 V_{AS}}{Q_{ES}} = 9,6 \cdot 10^{-7} \cdot \frac{f_s^3 V_{AS}}{Q_{ES}}$$

Lineárna výchylka (membrány) reproduktora

$$x_D(s) = \frac{1}{S_D} \cdot \frac{w_D(s)}{s} = \frac{u_G \cdot (Bl)}{\underbrace{(R_G + R_{EVC})}_{\text{amplitúda výchylky } x_{D0}}} \cdot \frac{C_{AS}}{S_D^2} \cdot \frac{1}{\underbrace{s^2 \cdot M_{AS} \cdot C_{AS} + s \cdot C_{AS} \cdot R_{AT} + 1}_{\text{prenosová funkcia výchylky } X(s)}}$$

Výhylková citlivost'

Je to amplitúda výhylky membrány reproduktora na 1W elektrického príkonu (ak $R_G=0$).

$$x_{D0} = \frac{u_G \cdot (Bl)}{(R_G + R_{EVC})} \cdot \frac{C_{AS}}{S_D^2} = \sqrt{2P_E} \cdot \underbrace{\frac{C_{MS} \cdot (Bl)}{\sqrt{R_{EVC}}}}_{\text{výhylková citlivost' } \sigma_{x(IB)}}$$

$$\sigma_{x(IB)} = \frac{C_{MS} \cdot (Bl)}{\sqrt{R_{EVC}}} = \frac{1}{c_0 \sqrt{2\pi\rho_0}} \cdot \frac{1}{S_D} \sqrt{\frac{V_{AS}}{f_S \cdot Q_{ES}}} = \frac{10,65 \cdot 10^{-4}}{S_D} \cdot \sqrt{\frac{V_{AS}}{f_S \cdot Q_{ES}}} \quad \left[\text{mW}^{-\frac{1}{2}} \right]$$

Výhylková prenosová funkcia a amplitúdová frekvenčná charakteristika

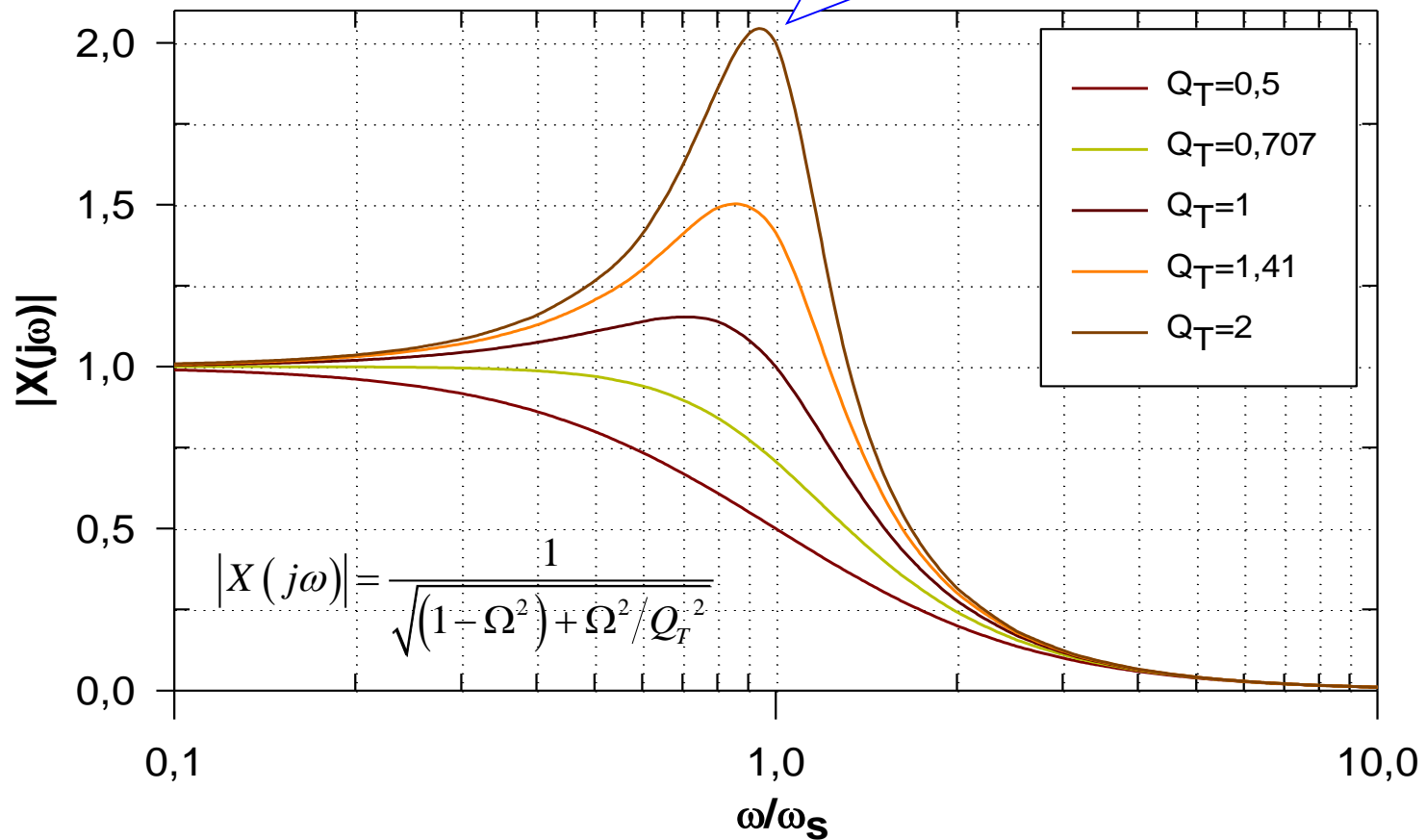
$$X(s) = \frac{1}{s^2 \cdot M_{AS} \cdot C_{AS} + s \cdot C_{AS} \cdot R_{AT} + 1}$$

$$X(s) = \frac{1}{s_N^2 + s_N / Q_T + 1}$$

$$|X(j\omega)| = \frac{1}{\sqrt{(1 - \Omega^2)^2 + \Omega^2 / Q_T^2}}$$

Frekvenčná charakteristika amplitúdy výchylky

Výchylka reproduktora v nekonečnej ozvučnici môže mať teoreticky svoje maximum v blízkosti rezonančnej frekvencie, alebo sa môže asymptoticky blížiť k maximálnej hodnote. Závisí to od celkového činiteľa kvality

Kontrolné otázky

1. Analýza reproduktora pri malých signáloch je:
  - a) Analýza v lineárnej oblasti činnosti reproduktora
  - b) Analýza v nelineárnej oblasti činnosti reproduktora
2. Vymenujte akustické prvky akustickej sústavy so sústredenými parametrami
3. Vymenujte päťicu TS parametrov reproduktora
4. Aké typy reproduktorov poznáte
5. Čo je rezonančná frekvencia reproduktora

